

باسمه تعالی
فرم برنامه درسی (Course Plan)

دانشکده پرستاری و مامائی حضرت فاطمه (س) شیراز

نام درس : بررسی وضعیت سلامت مددجو	تعداد واحد : ۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی
مقطع : دانشجویان کارشناسی پیوسته پرستاری	زمان ارائه درس : سال تحصیلی
پیش نیاز : فیزیولوژی	
تدوین کننده : دکتر زهرا خادمیان	بازنگری سال 1400

عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد :

- ۱) برقراری ارتباط با مددجو و نحوه گرفتن شرح حال
- ۲) اصول کلی در معاینات فیزیکی
- ۳) اندازه گیری علائم حیاتی، قد، وزن و محاسبه BMI
- ۴) بررسی وضعیت سلامت سرو گردن
- ۵) بررسی وضعیت سلامت دستگاه تنفس
- ۶) بررسی وضعیت سلامت دستگاه قلب و عروق
- ۷) بررسی وضعیت سلامت شکم
- ۸) بررسی وضعیت سلامت سیستم عضلانی اسکلتی
- ۹) بررسی وضعیت سلامت سیستم عصبی

۱-هدف کلی:آشنایی با اصول برقراری ارتباط با مددجو، گرفتن شرح حال، اصول کلی در معاینات فیزیکی و اندازه گیری ها

❖ اهداف اختصاصی :دانشجو باید بتواند:

- اهمیت و هدف بررسی وضعیت سلامت در پرستاری را شرح دهد.
- تکنیک های ارتباطی در مصاحبه با مددجو را شرح دهد.
- انواع مختلف تاریخچه سلامت را توضیح دهد.
- اجزاء تاریخچه سلامتی جامع، اهمیت و نحوه جمع آوری داده های مربوط به آن ها را توضیح دهد.
- اجزاء و ترتیب انجام معاینه فیزیکی را شرح دهد.
- نحوه استفاده از تکنیک های معاینه را به طور صحیح نشان دهد.
- ویژگیهای ارتباط مؤثر با مددجو را بیان کند.
- نکات مهم در آماده کردن بیمار و شرایط محیطی مناسب برای معاینه مددجو را شرح دهد.
- نکات مهم در اندازه گیری قد، وزن و علائم حیاتی را توضیح دهد.
- وسایل لازم در انجام معاینه فیزیکی را نام ببرد.

۲-هدف کلی:آشنایی با نحوه بررسی وضعیت سلامت سرو گردن

❖ اهداف اختصاصی :دانشجو باید بتواند:

- سوالات مهم در اخذ شرح حال برای شناسایی اختلالات سرو گردن را بیان کند.
- نکات مهم در معاینه سر از جمله پوست و مو، جمجمه و صورت را بیان نماید.
- معاینه چشم ها (معاینه ساختمان های خارجی چشم، میدان بینایی، حرکات خارجی چشم، حدت بینایی، واکنش مردمک ها به نور و معاینه با افتالموسکوپ را به طور کامل شرح دهد.
- تکنیک صحیح معاینه گوش و استفاده از اتوسکوپ را شرح دهد.
- نکات مهم در معاینه بینی و سینوس ها را شرح دهد.
- نحوه معاینه غدد لنفاوی و تیروئید را به طور صحیح بنویسد.
- یافته های طبیعی و غیرطبیعی در معاینه سروگردن را تشخیص دهد.

۳-هدف کلی:آشنایی با بررسی وضعیت سلامت دستگاه تنفس و قلب و عروق

❖ اهداف اختصاصی :دانشجو باید بتواند:

- سوالات مهم در اخذ شرح حال بیماران مبتلا به اختلالات قلب، عروق و ریه را بنویسد.
- نکات مهم در مشاهده وضعیت قلب و ریه را توضیح دهد.
- نقاط آناتومیکی مهم در معاینه قلب را شرح دهد.
- نحوه انجام لمس در بررسی وضعیت قلب و عروق را شرح دهد.
- صداهای طبیعی و غیر طبیعی قلب و نحوه سمع قلب را توضیح دهد
- روش اندازه گیری JVP را شرح دهد.
- نقاط آناتومیک مهم برای شناسایی معاینه سیستم تنفس و تعیین محدوده ریه و لب های آن را شرح دهد.
- نکات مهم در مرحله مشاهده در معاینه قفسه سینه را شرح دهد.
- هدف و نحوه انجام تکنیک های لمس و دق قفسه سینه را بیان کند
- صداهای طبیعی و غیرطبیعی تنفسی را توضیح دهد.

- یافته های طبیعی و غیر طبیعی در بررسی وضعیت سلامت قلب، عروق و ریه را شرح دهد.

۴-هدف کلی: آشنایی با بررسی وضعیت سلامت شکم و سیستم عضلانی-اسکلتی

❖ اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- سوالات مهم در اخذ شرح حال بیماران مبتلا به اختلالات گوارشی و شکم را شرح دهد.
- نکات لازم برای آماده کردن مددجو برای معاینه شکم را شرح دهد.
- ترتیب معاینه شکم را نام ببرد.
- مواردی که در مشاهده شکم باید توجه شود را نام ببرد.
- نکات قابل بررسی در سمع شکم را توضیح دهد.
- تکنیک های لازم برای دق شکم را شرح دهد.
- لمس سطحی و عمقی شکم را توضیح دهد.
- لمس و دق کبد و هدف از آن ها را شرح دهد.
- لمس و دق طحال و هدف از آن ها را شرح دهد.
- تکنیک معاینه کلیه را شرح دهد.
- تکنیک های اختصاصی برای بررسی آسیب احتمالی، آپاندیسیت و کوله سیستیت حاد را نام ببرد.
- یافته های طبیعی و غیر طبیعی در بررسی شکم را شرح دهد.
- اجزاء تشکیل دهنده سیستم عضلانی اسکلتی را نام ببرد.
- سوالات مهم در اخذ شرح حال بیماران مبتلا به اختلالات عضلانی-اسکلتی را شرح دهد.
- میزان R.O.M و نوع حرکات مفاصل گوناگون را شرح دهد.
- نکات مهم در مشاهده سیستم عضلانی - اسکلتی را بیان نماید.
- تکنیک معاینه مفصل تمپومندیولار را بنویسد.
- تکنیک معاینه ستون فقرات را شرح دهد.
- نحوه اندازه گیری طول پا را بیان نماید.
- تکنیک معاینه شانه و دست را شرح دهد.
- تست هایی که جهت تشخیص وجود مایع در زانو بکار می رود را بیان نماید.
- تست فالن را شرح دهد.
- یافته های طبیعی و غیر طبیعی در بررسی سیستم عضلانی - اسکلتی را شرح دهد.

۵-هدف کلی: آشنایی با بررسی وضعیت سلامت سیستم عصبی

❖ اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- اجزاء معاینه سیستم عصبی را نام ببرد.
- سوالات مهم در اخذ شرح حال بیماران مبتلا به اختلالات سیستم عصبی را شرح دهد.
- نکات مهم در بررسی وضعیت ذهنی را نام ببرد.
- چگونگی تعیین سطح هوشیاری مددجو را شرح دهد.
- نحوه بررسی سلامت سیستم حسی را توضیح دهد.
- نکات مهم در معاینه سیستم حرکتی را بیان کند.
- نحوه ارزیابی قدرت عضلانی را شرح دهد.
- نحوه ارزیابی عملکرد مخچه را شرح دهد.
- نحوه بررسی رفلکس ها را توضیح دهد.

- دوازده عصب جمجمه ای و نحوه معاینه آن ها را توضیح دهد.
- نحوه بررسی اعصاب نخاعی را شرح دهد.
- یافته های طبیعی و غیر طبیعی در بررسی سیستم عصبی را شرح دهد.

روش آموزش:

سخنرانی - مطالعه انفرادی - پرسش و پاسخ - بحث گروهی

شرایط اجراء

❖ امکانات آموزشی بخش

- اسلاید پروژکتور ، ویدئو پروژکتور و کامپیوتر - وایت بورد

❖ آموزش دهنده

- اساتید گروه فیزیکیال اگزم

منابع اصلی درسی

1. Bickly I. 2013. Bates Guide to Physical Examination and History Taking. Philadelphia. Lippincott Williams and Wilkins. last ed
2. Hogan-Quigley B, Louis Palm M, Bickley L.S. Bates Nursing Guide to Physical Examination and History Taking. last ed
3. Jensen, Sharon, Pocket Guide for Nursing Health Assessment: a best practice approach. Philadelphia. Lippincott Williams and Wilkins. 2011. last ed
4. JARVIS. 2011. Physical examination and Health assessment . last ed
5. Janet weber & Jane kelley 2011. Healty assessment in nursing . last ed
6. Ball JW. et al. 2014. Seidel's Guide to Physical Examination, 8e (Mosby's Guide to Physical Examination (Seidel). Last ed
7. Fuller, J., & Schaller, A.J. 2000. Health Assessment: A nursing Appeoach. (3rd ed). Philadelphia: Lippincott. last ed
8. Fuller G, 2013. Neurological Examination Made Easy. 5th ed. Last ed
9. Leasia, M.S., & Monahan, F.D. 2002. A practical Guide to Health Assessment. (2nd ed.). Philadelphia: W.B. Saunders. last ed
10. Potter, P.A., & Weilitz, P.B. 2003. Pocket Guide to Health Assessment. (5th ed.). St. Louis: Mosby. lase ed

۱۱. بیکلی، لین سی، سیلاجی، پیتر ج. معاینه فیزیکی و گرفتن شرح حال. محمد حسین قربانی - گلرخ

داوران پورفرد، افسانه آموزگار. انتشارات ارجمند. ۱۳۹۲. آخرین ویرایش

۱۲. بیکی، لین سی، سیلاجی، پیتر ج. هندبوک معاینات بالینی و روش گرفتن شرح حال. مهرداد صلاحی. انتشارات آثار سبحان. ۱۳۸۹. آخرین ویرایش

ارزشیابی

❖ نحوه ارزشیابی

ارزشیابی واحد نظری : آزمون پایان ترم و کوپیز
ارزشیابی واحد عملی: ارزشیابی عمومی (۴ نمره)- ارزشیابی اختصاصی (۱۲ نمره)- ارائه تکالیف (۴ نمره)
شامل ارائه پروژه و مطالعه قبلی مباحث روزانه

روش آموزش واحد عملی :

مراحل بررسی و معاینه فیزیکی هر سیستم ابتدا با استفاده از روش شبیه سازی، فیلم های آموزشی و نمایش بر روی دانشجو و مانکن آموزشی آموزش داده می شود. سپس امکان اخذ تاریخچه و انجام معاینات فیزیکی بر مددجویان با حضور در محیط بالینی فراهم می شود. دانشجویان ابتدا با استفاده از فرم بررسی وضعیت سلامت مددجو تاریخچه او را اخذ می کند سپس معاینه فیزیکی هر سیستم را بر مددجو انجام می دهد. نهایتاً بحث و تبادل نظر انجام شده و به دانشجویان بازخورد داده می شود و راهنمایی لازم در زمینه رفع اشکال ارائه می شود.

شرایط اجرا

واحد نظری بر اساس جدول زمانبندی در ۵ جلسه ۲ ساعته ارائه می شود.
در واحد عملی، دانشجویان در قالب گروه های ۷ تا ۸ نفره در برنامه شرکت می کنند. هر گروه به مدت ۶ روز هر روز به مدت ۴/۵ ساعت در محیط آزمایشگاهی و بالینی شرکت خواهند کرد. (جمعا ۲۷ ساعت کارآموزی)

❖ نحوه محاسبه نمره کل

- (۲) ارزشیابی واحد نظری ۶۰ درصد (۱۲ نمره)
- (۳) ارزشیابی واحد عملی ۴۰ درصد (۸ نمره)

❖ مقررات

- حداقل نمره قبولی
 - تعداد دفعات مجاز غیبت در کلاس
- ۱۰
۱ جلسه در درس نظری - غیبت در واحد عملی
مجاز نیست.

با توجه به گستردگی و تنوع زیاد مطالب و محدودیت زمان درس، مطالعه و مشارکت فعال دانشجویان الزامی است. بنابراین توصیه می شود دانشجویان محترم به منابع معرفی شده مراجعه و مطالب تکمیلی بحث ها را مطالعه نمایند. ضمناً مطالعه قبلی دانشجویان برای ارائه مباحث عملی الزامی است.

جدول زمانبندی درس

جلسات	ساعات ارائه	موضوع	مدرس	امکانات آموزشی	شیوه آموزشی
۱	طبق برنامه اداره کل آموزش	نحوه برقراری ارتباط با مددجو- شرح حال گیری و اندازه گیری ها	دکتر خادمیان	اسلایدپروژکتور- کامپیوتر- وایت بورد	حضور
۲		بررسی وضعیت سلامت سرو گردن- سیستم عصبی	دکتر خادمیان		
۳		بررسی وضعیت سلامت دستگاه تنفس و قلب و عروق	دکتر ملازم		
۴		بررسی وضعیت سلامت شکم و سیستم عضلانی- اسکلتی	دکتر خادمیان		